

DOVANŲ, PRIZŲ, LAIMĖJIMŲ DEKLARAVIMAS IR APMOKESTINIMAS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIU

VMI prie FM
Mokesčių informacijos departamentas
2012 m.

Seminaro planas

- Teisės aktai
- Dovanų apmokestinimas
- Prizų apmokestinimas
- Loterijų laimėjimų apmokestinimas
- Azartinių lošimų laimėjimų apmokestinimas
- Natūra gautų prizų, laimėjimų ir dovanų įvertinimas
- Prizų, dovanų ar laimėjimų pripažinimo gautais momentais
- Gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) mokėjimo tvarka
- Prizų, laimėjimų ir dovanų deklaravimas
- Azartinių lošimų ir loterijų laimėjimų deklaravimas
- Gyventojų pareiga deklaruoti gautus prizus, laimėjimus, dovanas

Teisės aktai

- Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas (Žin., 2002, Nr. 73-3085; toliau – GPMĮ)
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gegužės 19 d. įsakymas Nr. 1K-162 „Dėl pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo„ (toliau – Pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos aprašas) (Žin., 2009, Nr. 59-2311, Žin., 2009, Nr. 111-4735)
- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. sausio 15 d. įsakymas Nr. VA-7 „Dėl mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos FR0572 formos, jos FR0572A, FR0572U priedų pildymo ir teikimo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr.14-449)

Teisės aktai

- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. liepos 26 d. įsakymas Nr. VA-145 „Dėl metinės A klasės išmokų, nuo jų išskaičiuoto ir sumokėto pajamų mokesčio deklaracijos FR0573 formos, jos FR0573A, FR0573U priedų pildymo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 134-4889; Žin., 2007, Nr. 134-5450)
- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. rugpjūčio 29 d. įsakymas Nr. V-238 „Dėl gyventojams išmokėtų išmokų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų B klasės pajamoms, pažymos FR0471 formos užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 84-3863)
- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. gruodžio 15 d. įsakymas Nr. VA-96 „Dėl metinės pajamų deklaracijos GPM308 formos ir jos priedų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. 152-6865)

Dovanų apmokestinimas

- **Dovana** – tai dovanotojo (juridinio ar fizinio asmens) neatlygintinai apdovanotojo nuosavybėn perduotas turtas (nekilnojamasis ar kilnojamasis daiktas, vertybiniai popieriai, pinigai ir t.t.).

Dovanų apmokestinimas

- Dovanų apmokestinimas gyventojų pajamų mokesčiu priklauso nuo to, iš kokio asmens šios dovanos gautos:
 - iš darbdavio;
 - ne iš darbdavio (juridinio asmens);
 - iš gyventojų.

Dovanų apmokestinimas

Iš darbdavio (juridinio ir fizinio asmens) gautos dovanos apmokestinamos:

- neatsižvelgiant į gautos dovanos (pinigais ar natūra) vertę, taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą;
- priskiriamos prie su darbo santykiais susijusių pajamų (deklaruojamos bendrai 01 pajamų rūšies kodu).

Dovanų apmokestinimas

- Apskaičiuojant pajamų mokestį, mėnesio neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD) dovanoms, gautoms iš darbdavio, (kaip vienkartinio pobūdžio išmokoms) netaikomas, todėl pajamų mokestis išskaičiuojamas ir sumokamas nuo visos dovanos vertės.
- Apskaičiuojant visas gyventojų metines pajamas, lemiančias metinio neapmokestinamojo pajamų dydžio (toliau – MNPD) sumą, dovanos yra įskaičiuojamos, todėl gyventojui, kuriam NPD buvo taikytas mokestinis laikotarpis, gali atsirasti pareiga deklaruoti to mokestinio laikotarpio metines pajamas, perskaičiuoti taikytiną MNPD ir papildomai sumokėti deklaracijoje apskaičiuotą pajamų mokestį.

Dovanų apmokestinimas

Pavyzdžiai:

- Įmonė savo darbuotojui jubiliejaus proga įteikė dovaną – televizorių, kurio kaina 750 Lt. Šios dovanos vertė priskiriama darbuotojo pajamoms, gautoms natūra ir visa dovanos vertė (750 Lt) apmokestinama 15 proc. GPM tarifu.
- Įmonė savo darbuotojui jubiliejaus proga įteikė piniginę dovaną – 200 Lt. Visa dovanos vertė 200 Lt apmokestinama 15 proc. GPM tarifu.

Dovanų apmokestinimas

Ar darbuotojui (nuolatiniam Lietuvos gyventojui) jubiliejaus proga padovanota gėlių puokštė yra laikoma darbuotojo gauta nauda (pajamomis natūra) ir apmokestinama pajamų mokesčiu?

Pajamų natūra nuostatos netaikomos, kai gyventojas turtą ar paslaugas gauna bendražmogiškojo bendravimo atvejais, kai tai pagrįsta asmeniniais santykiais ir tai nėra atlygis už darbą ar suteiktas paslaugas, t. y. nėra siekio duoti ekonominės naudos. Todėl, klausime pateiktu atveju pajamų natūra darbuotojas negauna.

Dovanų apmokestinimas

- Kai iš **darbdavio** daiktinę dovaną gauna ne tiesiogiai gyventojas, o jo šeimos nariai, tokios pajamos natūra pripažįstamos gyventojų su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusiomis pajamomis.

Dovanų apmokestinimas

Pavyzdžiai:

- Gyventojas ir jo žmona gauna iš darbdavio 5 000 Lt vertės atostogų kelialapį.
Visa šios dovanos vertė pripažįstama gyventojo su darbo santykiais susijusiomis pajamomis ir apmokestinama, kaip ir darbo užmokestis, taikant 15 proc. dydžio pajamų mokesčio tarifą.
- Prekybos įmonė savo darbuotojų vaikams, kurie labai gerai mokosi, įteikė 50 Lt vertės dovanų čekius apsipirkti jų prekybos centre. Dovanų čekio vertė yra pripažįstama darbuotojo su darbo santykiais susijusiomis pajamomis ir apmokestinama 15 proc. dydžio pajamų mokesčio tarifu.

Dovanų apmokestinimas

- Iš juridinio asmens (**ne darbdavio**) gyventojų gautos nepiniginės dovanos ir laimėjimai (prizai), jeigu jų vertė **neviršija 320 Lt** nelaikomi natūra gautomis pajamomis ir nėra pajamų mokesčio objektas.

Apmokestinamos iš juridinio asmens (**ne darbdavio**):

- **pinigais** gautos dovanos (nepriklausomai nuo sumos) apmokestinamos 15 proc. pajamų mokesčio tarifu;
- **natūra** gautos **didesnės kaip 320 Lt** vertės dovanos (apmokestinama visa dovanos vertė) apmokestinamos 15 proc. pajamų mokesčio tarifu.

GPMĮ 6 str. ir 9 str. 1 d. 1 p.

Dovanų apmokestinimas

Pavyzdys:

- Gyventojas iš juridinio asmens (**ne darbdavio**) per metus gavo 5 nepinigines dovanas, kurių kiekvienos vertė 100 litų.
- Šiuo atveju gyventojas gautos dovanos nesumuojamos ir neapmokestinamos, nes kiekvienos iš jų vertė neviršija 320 Lt.

Dovanų apmokestinimas

- Kai Lietuvos juridinis asmuo (**ne darbdavys**) dovana (pinigais ar natūra) įteikia nenuolatiniam Lietuvos gyventojui, tai pagal GPMĮ 5 str. 4 d. dovana nėra laikoma pajamų mokesčio objektu, todėl pajamų mokesčiu neapmokestinama.
- Nors dovana nėra nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio objektas, tačiau Lietuvos juridiniam asmeniui yra prievolė deklaruoti pajamas.
- A klasės išmokos (pajamų mokestį apskaičiuoja, išskaito ir sumoka išmoką išmokantis asmuo) – deklaruojamos metinėje deklaracijoje FR0573 ir FR0573U priede.

Dovanų apmokestinimas

Neapmokestinamos iš gyventojų gautos:

- dovanos (pinigais ir natūra, nepriklausomai nuo dovanos vertės) iš sutuoktinių, vaikų (įvaikių), tėvų (įtėvių), brolių, seserų, vaikaičių ir senelių;
- dovanos (pinigais ir natūra) **ne** iš sutuoktinių, vaikų (įvaikių), tėvų (įtėvių), brolių, seserų, vaikaičių ir senelių, jeigu per mokestinį laikotarpį bendra pajamų suma (vertė) **neviršija 8 000 Lt.**

GPMĮ 17 str. 1 d. 26 p.

Dovanų apmokestinimas

Pavyzdys:

- Gyventojas 2012 m. gavo dovanų:
iš draugo – 1 000 Lt pinigų sumą,
iš tetos – 5 000 Lt vertės skalbimo mašiną,
iš pusbrolio – 500 Lt pinigų sumą.
- Iš viso per mokestinį laikotarpį gyventojas dovanojimo būdu gavo 6 500 Lt pajamų.
- Ši suma neviršija 8 000 Lt, todėl pajamų mokesčio mokėti nereikia.

Dovanų apmokestinimas

Pavyzdys:

- Gyventojas 2012 m. gavo dovanų iš vaikaičio 10 000 Lt pinigų sumą.
- Nuo dovanų gautos pinigų sumos pajamų mokesčio mokėti nereikia, kadangi nuo 2010 m. sausio 1 d. dovanos iš vaikaitių priskiriamos gyventojų neapmokestinamosioms pajamoms.

Dovanų apmokestinimas

Apmokestinamos:

- dovanos (pinigais ir natūra), gautos **iš kitų gyventojų** (ne iš sutuoktinių, vaikų (įvaikių), tėvų (įtėvių), brolių, seserų, vaikaičių ir senelių), kurių suma (vertė) per mokestinį laikotarpį **viršija 8 000 Lt**. Apmokestinama 8 000 Lt viršijanti suma.
- dovanos (pinigais ir natūra), gautos **iš kitų gyventojų** (ne iš sutuoktinių, vaikų (įvaikių), tėvų (įtėvių), brolių, seserų, vaikaičių ir senelių), apmokestinamos **netaikant 8 000 Lt lengvatos**, jeigu jos gautos iš gyventojų, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėje teritorijoje.

GPM tarifas – 15 proc.

Dovanų apmokestinimas

Taip pat **neapmokestinamos**:

- vardinės dovanos, dovanojamos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka;
- Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka politinės kampanijos metu gautos ir šiai kampanijai panaudotos aukos ir dovanos.

GPMĮ 17 str. 1 d. 37 ir 41 p.

Dovanų apmokestinimas

Pavyzdys:

- Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu aukštas Lietuvos kariuomenės pareigūnas apdovanojamas vardine dovana – šaunamuoju vardiniu ginklu.
- Pareigūno gauto ginklo (vardinės dovanos) vertė pajamų mokesčiu neapmokestinama.

Prizų apmokestinimas

- **Prizas, laimėjimas** – sporto varžybų, konkursų, kitokių akcijų, renginių metu gyventojų pinigais ar natūra gauti prizai ir laimėjimai (kai laimėtojas nustatomas pagal sėkmės principą arba pagal tam tikrų nustatytų sąlygų įvykdymą).

Prizų apmokestinimas

Neapmokestinama iš darbdavio (juridinio ir fizinio asmens):

- pinigais ar natūra per mokestinį laikotarpį gautų prizų vertė (suma), neviršijanti 700 Lt per mokestinį laikotarpį.

GPMĮ 17 str. 1 d. 39 p.

Prizų apmokestinimas

Pavyzdys:

- 2012 m. darbdavio organizuose konkursuose darbuotojas gavo 2 prizus: 360 Lt piniginių prizą ir 330 Lt prizą natūra.
- Bendra 2012 m. gautų prizų vertė (690 Lt) neviršija 700 Lt, todėl šie prizai gyventojų pajamų mokesčiu yra neapmokestinami.

Prizų apmokestinimas

Apmokestinama:

- **iš darbdavio** gautų prizų vertė (suma), viršijanti 700 Lt per mokestinį laikotarpį;
- **iš darbdavio** – užsienio vieneto, įregistruoto ar kitaip organizuoto tikslinėje teritorijoje, ar gyventojų, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėje teritorijoje, gauti prizai.

Švenčių ar darbuotojo asmeninių švenčių proga darbdavio įteikiamos dovanos nelaikomos prizais.

Prizų apmokestinimas

Pavyzdys:

- 2012 m. įmonė paskelbė konkursą ekonomiškiausios gamybos technologijos įdiegimo projektui parengti. Konkurso nugalėtoji įmonė įsteigė 1 000 Lt piniginių prizą.
- Apmokestinant darbuotojo gautą prizą 700 Lt suma priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms, o 300 Lt – apmokestinamosioms pajamoms.

Prizų apmokestinimas

- Darbdavio darbuotojui ar jo šeimos nariui išmokėti prizai priskiriami darbuotojo su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms (pajamų rūšies kodas 01) ir apmokestinami taikant 15 proc. dydžio pajamų mokesčio tarifą.
- Mėnesio NPD prizams, gautiems iš darbdavio (kaip vienkartinio pobūdžio išmokos), netaikomas, todėl pajamų mokestis išskaičiuojamas ir sumokamas nuo visos apmokestinamosioms pajamoms priskirto prizo vertės.

Prizų apmokestinimas

- Apskaičiuojant visas gyventojų metines pajamas, lemiančias MNPD sumą, apmokestinamosioms pajamoms priskiriami prizai yra įskaičiuojami, todėl gyventojui, kuriam NPD buvo taikytas mokestinis laikotarpis, gali atsirasti pareiga deklaruoti to mokestinio laikotarpio metines pajamas, perskaičiuoti taikytiną MNPD ir papildomai sumokėti deklaracijoje apskaičiuotą pajamų mokestį.

Prizų apmokestinimas

Pavyzdys:

- 2012 m. gyventojas gavo 12 000 Lt (1 000 Lt x 12) darbo užmokesčio pajamų, kurioms darbdavys pritaikė 5 160 Lt MNPD (430 Lt x 12).
- Darbdavys nuo darbo užmokesčio pajamų apskaičiavo ir į biudžetą sumokėjo 1 026 Lt ($[12\,000\text{ Lt} - 5\,160] \times 15\text{ proc.}$) dydžio pajamų mokestį.
- Taip pat gyventojas darbdavio organizuotame konkurse gavo 1 500 Lt vertės prizą.
- Apmokestinamosioms pajamoms darbdavys priskyre 800 Lt (t. y. 700 Lt viršijančią prizo vertės dalį), nuo kurių darbdavys apskaičiavo ir į biudžetą sumokėjo 120 Lt ($800 \times 15\text{ proc.}$).

Prizų apmokestinimas

Pavyzdys (tęsinys):

- Taikytinas MNPD gyventojui apskaičiuojamas pagal formulę:
 $MNPD = 5\,640 - 0,2 \times (\text{gyventojų metinės pajamos} - 9\,600)$.
- Gyventojų metinės pajamos, lemiančios MNPD sumą, yra – 12 800 Lt (darbo užmokestis + apmokestinamosioms pajamoms priskirtina prizo vertė).
- $MNPD = 5\,640 - 0,2 \times (12\,800 - 9\,600) = 5\,000$ Lt.
- Darbovietėje gyventojui buvo pritaikytas 5 160 Lt MNPD, todėl 160 Lt suma liko neapmokestinta.
- Todėl gyventojui atsiras prievolė pateikti 2012 m. metinę pajamų deklaraciją ir į biudžetą sumokėti 24 Lt dydžio pajamų mokestį. Pateikti 2012 m. metinę pajamų deklaraciją ir sumokėti deklaracijoje apskaičiuotą mokestį gyventojas privalės iki 2013 m. gegužės 1 d.

Prizų apmokestinimas

- **Ne iš darbdavio** gyventojų gautos nepiniginės dovanos ir laimėjimai (prizai), jeigu jų vertė **neviršija 320 Lt**, nelaikomi natūra gautomis pajamomis ir nėra pajamų mokesčio objektas.

Neapmokestinami ne iš darbdavio gauti:

- sporto varžybų prizai, jeigu šiuos prizus įsteigia ir skiria olimpiniai (parolimpiniai) komitetai, tarptautinės sporto šakų federacijos (sajungos, asociacijos) ar šių federacijų (sajungų, asociacijų) nariai, Lietuvos sporto šakų federacijos (sajungos, asociacijos);
- sporto varžybų, kitokių akcijų, renginių metu gyventojų pinigais ar natūra gauti prizai ir laimėjimai, kurių vertė **neviršija 700 Lt**, jeigu jie iš to paties asmens gaunami ne daugiau kaip šešis kartus per mokesstinį laikotarpį.

GPMĮ 9 str. 1 d. 1 p. ir 17 str. 1 d. 37 ir 40 p.

Prizų apmokestinimas

Apmokestinami ne iš darbdavio, taip pat ne iš olimpinio komiteto, tarptautinės ar Lietuvos sporto federacijos, sąjungos, asociacijos per mokesinį laikotarpį gauti tokie prizai ir laimėjimai:

- iš to paties asmens gautas septintas ir paskesni prizai ar laimėjimai, neatsižvelgiant į tai, kad kiekvieno jų vertė neviršija 700 Lt vertės;
- vienas ar keli prizai ir laimėjimai, jeigu kiekvieno jų vertė yra didesnė už 700 Lt (apmokestinama visa prizos, laimėjimo suma);
- prizai ir laimėjimai gauti iš užsienio vieneto, įregistruoto ar kitaip organizuoto tikslinėje teritorijoje, ar gyventojų, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėje teritorijoje.

GPMĮ 9 str. 1 d. 1 p. ir 17 str. 1 d. 37 ir 40 p.

Prizų apmokestinimas

- Prizų ir laimėjimų suma (vertė), priskirta gyventojų (išskyrus sportininko ir atlikėjo) apmokestinamosioms pajamoms, apmokestinama taikant **15 proc.** pajamų mokesčio tarifą.
- **Svarbu:** nuo 2010m. sausio 1 d. vykdant sporto ar atlikėjo individualią veiklą, sportininko ar atlikėjo gautų prizų ir laimėjimų suma (vertė), priskirta jo apmokestinamosioms pajamoms, yra apmokestinama taikant **5 proc.** pajamų mokesčio tarifą.

GPM/ 6 str.

Prizų apmokestinimas

Pavyzdys:

- Prekybos centro organizuotoje akcijoje gyventojas 2012 m. laimėjo 55 000 Lt vertės automobilį.
- Nors tai yra vienintelis per tą mokestinį laikotarpį gyventojų gautas laimėjimas, jo vertė yra didesnė už 700 Lt, todėl jis negali būti priskirtas neapmokestinamiesiems laimėjimams.
- Apmokestinama **visa** laimėjimo vertė.

Prizų apmokestinimas

Pavyzdys:

- Lietuvos tarptautinis olimpinis komitetas už aukštus sportinius laimėjimus olimpiadoje sportininkei skyrė prizą – lengvąjį automobilį (60 000 Lt vertės).
- Sportininkė, gavusi šį automobilį, nuo natūra gautų pajamų gyventojų pajamų mokesčio nemoka.

Prizų apmokestinimas

Pavyzdys:

- Gyventojas iš UAB „A“ (**ne darbdavio**) per metus **natūra** (ne pinigais) gavo 8 prizus, kurių vertė atitinkamai yra 150, 330, 400, 350, 380, 360, 750 ir 325 Lt.
- Prizas, gautas natūra, kurio vertė nėra didesnė už 320 Lt (150 Lt), nepriskiriamas gyventojų pajamoms.
- Todėl, nustatant apmokestinamųjų gyventojų pajamų dydį, vertinami tik 330, 400, 350, 380, 360 ir 750 Lt vertės prizai bei 325 Lt prizas, kuris viršija per mokestinį laikotarpį iš to paties asmens gautų prizų limitą 6 kartus.

Prizų apmokestinimas

Pavyzdys (tęsinys):

- Neapmokestinamosioms gyventojų pajamoms priskiriami prizai, kurių vertė nėra didesnė už 700 Lt.
- Prizai, kurių vertė 330, 400, 350, 380 ir 360 Lt, laikomi gyventojų neapmokestinamosiomis pajamomis.
- 750 Lt vertės prizas, kurio vertė didesnė už 700 Lt, bei 325 Lt vertės prizas (kaip 7 prizas per mokestinį laikotarpį) yra apmokestinami gyventojų pajamų mokesčiu.
- Pajamų mokestis apskaičiuojamas nuo visos prizų sumos, t. y. nuo 750 Lt ir 325 Lt.

Prizų apmokestinimas

Pavyzdys:

- Sportininkas už pergales rajono lygos varžybose iš rajono mero per metus natūra (ne pinigais) gavo 8 prizus, kurių vertė atitinkamai yra 150, 280, 300, 320, 380, 270, 750 ir 255 Lt.
- Prizas, gautas natūra, kurio vertė nėra didesnė už 320 Lt (150, 280, 300, 320, 270 ir 255 Lt), nepriskiriamas sportininko pajamoms.
- Nustatant apmokestinamųjų sportininko pajamų dydį, atsižvelgiama tik į 380 Lt ir 750 Lt vertės prizus.

Prizų apmokestinimas

Pavyzdys (tęsinys):

- Neapmokestinamosioms sportininko pajamoms priskiriami prizai, kurių vertė nėra didesnė už 700 Lt, todėl 380 Lt vertės prizas laikomas sportininko neapmokestinamosiomis pajamomis.
- 750 Lt vertės prizas, kurio vertė viršija 700 Lt, apmokestinamas gyventojų pajamų mokesčiu kaip sportininko pajamos iš sporto veiklos. Pajamų mokestis apskaičiuojamas nuo visos prizo sumos, t. y. nuo 750 Lt.

Loterijų laimėjimų apmokestinimas

- **Loterijos laimėjimas** – pagal nustatytas taisykles organizuoto žaidimo žaidėjo (asmens, įsigijusio loterijos bilieta) išloštas piniginis arba daiktinis laimėjimas.

Loterijų laimėjimų apmokestinimas

Neapmokestinami:

- loterijų laimėjimai, gauti iš loterijų organizavimo licencijas turinčių vienetų, kurie Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka **moka mokestį nuo loterijų apyvartos** (pvz., AB „Olifėja“, „Žalgirio loto“, „Vikingo loto“);
- iš Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) valstybių vienetų, kurie šių valstybių teisės aktų nustatyta tvarka **moka mokestį nuo loterijų apyvartos**, gauti loterijų laimėjimai;
- iš EEE valstybių vienetų, kurie nemoka mokesčio nuo loterijų apyvartos, taip pat ne iš EEE valstybių vienetų gauti laimėjimai, kurių vertė **ne didesnė kaip 700 Lt**, jeigu jie iš to paties asmens gaunami ne daugiau kaip **šešis kartus** per mokestinį laikotarpį.

GPMĮ 17 str. 1 d. 38 p.

Loterijų laimėjimų apmokestinimas

Apmokestinami:

- didesni kaip 700 Lt vertės loterijų laimėjimai, gauti iš EEE valstybių vienetų, kurie nemoka mokesčio nuo loterijų apyvartos;
- didesni kaip 700 Lt vertės loterijų laimėjimai, gauti ne iš EEE valstybių vienetų;
- loterijų laimėjimai gauti iš užsienio vieneto, įregistruoto ar kitaip organizuoto tikslinėje teritorijoje.
- GPM tarifas – 15 proc.

Loterijų laimėjimų apmokestinimas

Pavyzdys:

- Gyventojas 2012 m. gavo loterijų laimėjimus:
iš „Teleloto“ – automobilį;
iš Latvijos vieneto, kuris moka mokestį nuo loterijų apyvartos – 13 000 Lt ir
iš Rusijos vieneto – kelionę dviem į Tailandą.
- Loterijos laimėjimai iš „Teleloto“ (AB „Olifėja“) ir Latvijos vieneto yra neapmokestinami.
- Loterijos laimėjimas, gautas iš Rusijos vieneto, viršijantis 700 Lt, priskiriamas gyventojų apmokestinamosioms pajamoms.

Azartinių lošimų laimėjimų apmokestinimas

- **Azartinių lošimų laimėjimas** – azartinio lošimo (žaidimo arba abipusių lažybų pagal nustatytą reglamentą, kai jų dalyviai, siekdami piniginio laimėjimo, savo noru rizikuoja netekti įmokėtos sumos, o laimėjimą arba pralaimėjimą lemia atsitiktinumas, kokio nors įvykio arba sporto varžybų rezultatas) piniginis laimėjimas.
- Tai kazino, lošimų, lažybų ar totalizatoriaus punktuose, bingo salone, lošimo automatų salone laimėtas piniginis laimėjimas.

Azartinių lošimų laimėjimų apmokestinimas

- Visi gyventojų gauti azartinių lošimų laimėjimai yra apmokestinami, nes azartinių lošimų laimėjimų apmokestinimo lengvatų nėra nustatyta.
- Pajamos, gautos iš azartinių lošimų, apmokestinamos atsižvelgiant į viso mokesčio laikotarpio lošimų rezultatą (skirtumą tarp per metus įmokėtos ir per tuos pačius metus laimėtos sumos).
- GPM tarifas – 15 proc.

Azartinių lošimų laimėjimų apmokestinimas

Pavyzdys:

- Gyventojas 2012 m. iš lažybų bendrovės gavo 600 Lt dydžio laimėjimą. Tačiau gyventojas 2012 m. įnešta suma (780 Lt) viršija laimėtą sumą.
- Kadangi azartinių lošimų laimėjimų pajamomis laikomas skirtumas tarp įmokėtos sumos, kurią asmuo sumoka norėdamas dalyvauti lošime, ir laimėtos sumos, gyventojui pajamų mokesčio mokėti nereikia.

Azartinių lošimų laimėjimų apmokestinimas

Pavyzdys (tęsinys):

- Gyventojas, apskaičiuodamas apmokestinamąsias pajamas, iš azartinių lošimų laimėtų sumų gali atimti tik dokumentais patvirtintas įmokėtas sumas.
- Išlaidas patvirtinančiuose dokumentuose turi būti nurodyti visi Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatyti privalomi dokumentų rekvizitai.
- Užsienio vienetų ar gyventojų surašytais dokumentais išlaidos gali būti pagrįstos, jeigu iš šių dokumentų galima nustatyti ūkinės operacijos turinį.

Natūra gautų prizų, laimėjimų ir dovanų įvertinimas

- Pajamos natūra įvertinamos pagal Pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos aprašo nuostatas.
- Natūra gautų prizų, laimėjimų ir dovanų vertė nustatoma pagal prizo, laimėjimo, dovanos davėjo **patirtas išlaidas**, išskyrus tam tikras išimtis.

Pavyzdžiui, gyventojui 2012 m. gruodžio 24 d. įteiktas prizas – lauko baldų komplektas, už 1 000 Lt įsigytas iš kitos įmonės (nesusijusio asmens). Gyventojo pajamomis pripažįstama 1 000 Lt suma, atitinkanti dovanotojo patirtas išlaidas.

Natūra gautų prizų, laimėjimų ir dovanų įvertinimas

Prizas, laimėjimas ar dovana įvertinama pagal **tikrąją rinkos kainą** prizų, laimėjimų, dovanų gavimo metu tokiais atvejais:

- kai jie įteikti ilgalaikiu turtu, nurodytu Pelnų mokesčio įstatymo 1 priedėlyje (pvz., nekilnojamuoju daiktu);
- kai jie įteikti turtu, kurį gamina ir (ar) parduoda prizo, laimėjimo, dovanos davėjas;
- kai prizo, laimėjimo, dovanos davėjo patirtos išlaidos neatspindi jo tikrosios rinkos kainos.

Natūra gautų prizų, laimėjimų ir dovanų įvertinimas

- **Tikroji rinkos kaina** – tai suma, už kurią gali būti apsieista turtu arba kuria, sudarius tiesioginį sandorį, gali būti įskaityti nepriklausomų ir ketinančių pirkti arba parduoti asmenų tarpusavio įsipareigojimai. Natūra teikiamo prizo, laimėjimo ar dovanos apskaičiuota tikroji rinkos kaina turi būti lygi tokio paties tuo pat metu perkamo ir parduodamo daikto kainai, dėl kurios susitartų nepriklausomi asmenys (pirkėjas ir pardavėjas).

Natūra gautų prizų, laimėjimų ir dovanų įvertinimas

Pavyzdys:

- Lietuvos įmonė iš susijusio asmens – televizorius gaminančios įmonės – įsigijo televizorių, už kurį sumokėjo 1 200 Lt ir kurį kaip dovaną įteikė darbuotojui.
- Įprasta televizoriaus pardavimo kaina – 2 000 Lt.
- Kadangi įmonės patirtos išlaidos neatspindi dovanos tikrosios rinkos kainos, ji įvertinama tikraja rinkos kaina.
- Gyventojų pajamomis pripažįstama 2 000 Lt suma.

Natūra gautų prizų, laimėjimų ir dovanų įvertinimas

Prizo, laimėjimo ar dovanos vertę apskaičiuoti privalo:

- **jo davėjas** – kai apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą pajamų mokestį privalo mokestį išskaičiuojantis asmuo (pvz., Lietuvos įmonė);
- **jį gavęs gyventojas** – kai prizą, laimėjimą, dovaną natūra teikiantis asmuo nėra įpareigotas apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą pajamų mokesčio, (pvz., dovanų iš kitų gyventojų gavęs gyventojas).

Prizų, dovanų ar laimėjimų pripažinimo gautais momentas

- Prizo, laimėjimo ar dovanos **gavimo momentu** laikomas momentas, kada prizas, laimėjimas ar dovana (pinigais ar natūra) teikiamas, – jeigu jis yra priskirtas pajamoms, mokestį nuo kurių išskaičiuoti privalo jį teikiantis asmuo (pavyzdžiui, kai laimėjimą išmoka Lietuvos įmonė).

Prizų, dovanų ar laimėjimų pripažinimo gautais momentas

Pavyzdys:

- Akcinė bendrovė kaip prizą teikia atitinkamos vertės kuponą, suteikiantį teisę jį gaunančiam gyventojui dviejų metų laikotarpyje iš kelionės organizuojančios įmonės įsigyti išvyką į pasirinktą užsienio šalį.
- Kuponas gyventojui bus įteiktas tuomet, kai bendrovė pagal organizuojančios įmonės pateiktą sąskaitą sumokės už šį kuponą.
- Prizo gavimo momentas – kupono įteikimo gyventojui diena.

Prizų, dovanų ar laimėjimų pripažinimo gautais momentas

- Prizo, laimėjimo ar dovanos (pinigais ar natūra) gavimo momentu laikoma data, kai jis faktiškai gaunamas – jeigu jis priskiriamas pajamoms, mokestį nuo kurių sumokėti privalo pats gyventojas.

Pavyzdžiui, gyventojas Danijos bendrovės organizuotoje loterijoje laimėjo piniginį laimėjimą.

Data, kai laimėti pinigai pervesti į gyventojų sąskaitą, laikoma laimėjimo gavimo diena.

Gyventojų pajamų mokesčio mokėjimo tvarka

A klasės pajamos	B klasės pajamos
<p>Apmokestinamosioms pajamoms priskiriami prizai, dovanos ir laimėjimai (išskyrus, loterijų ir azartinių lošimų laimėjimus) gauti iš:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Lietuvos vieneto,2) užsienio vieneto, veikiančio per nuolatinę buveinę Lietuvoje,3) nenuolatinio Lietuvos gyventojų, veikiančio per nuolatinę bazę Lietuvoje,4) Darbdavio – fizinio asmens.	<p>Apmokestinamosioms pajamoms priskiriami prizai, dovanos ir laimėjimai (įskaitant loterijų ir azartinių lošimų laimėjimus) gauti iš:</p> <ol style="list-style-type: none">1) užsienio vieneto, veikiančio ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje,2) nuolatinio Lietuvos gyventojų,3) nenuolatinio Lietuvos gyventojų, veikiančio ne per nuolatinę bazę Lietuvoje.
<p>Pajamų mokestį apskaičiuoja, išskaičiuoja ir į biudžetą sumoka prizų, dovanų ir laimėjimų (išskyrus, loterijų ir azartinių lošimų laimėjimus) davėjas (toliau – mokesčius išskaičiuojantis asmuo).</p>	<p>Pajamų mokestį apskaičiuoja ir į biudžetą sumoka prizų, dovanų ir laimėjimų gavėjas.</p>

Gyventojų pajamų mokesčio mokėjimo tvarka

Pajamų mokestį, apskaičiuotą nuo išmokėtų A klasės pajamoms priskiriamų prizų, dovanų ar laimėjimų, mokestį išskaičiuojantis asmuo privalo sumokėti į biudžetą:

- iki to paties mėnesio 15 d., – kai prizai, dovanos ar laimėjimai įteikti iki to mėnesio 15 d.,
- iki to paties mėnesio paskutinės dienos, – kai prizai, dovanos ar laimėjimai įteikti po to mėnesio 15 d.

Svarbu: kai prizo ar dovanos davėjas yra darbdavys, ir darbo užmokestis yra mokamas dalimis, pajamų mokestis nuo prizo ar dovanos turi būti sumokėtas tokiais pat terminais kaip ir nuo darbo užmokesčio.

Gyventojų pajamų mokesčio mokėjimo tvarka

- Pajamų mokestį nuo B klasės pajamoms priskiriamų prizų, dovanų ir laimėjimų gyventojas privalo sumokėti bei pateikti Metinę pajamų deklaraciją pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, kurį prizas, dovana ar laimėjimas buvo gautas, iki kito mokestinio laikotarpio **gegužės 1 d.**

Prizų, laimėjimų bei dovanų deklaravimas

Darbdavys – Lietuvos vienetas, užsienio vienetas, veikiantis per nuolatinę buveinę Lietuvoje, nenuolatinis Lietuvos gyventojas, veikiantis per nuolatinę bazę Lietuvoje, nuolatinis Lietuvos gyventojas, **darbuotojams** (nuolatiniams ir nenuolatiniams Lietuvos gyventojams) išmokėtus prizus ir dovanas, priskirtus

apmokestinamosioms A klasės pajamoms, deklaruoja:

- mėnesinėje FR0572 formoje (bendra suma);
- ir metinėje FR0573 formoje bei FR0573A, FR0573U prieduose.

Prizų, laimėjimų bei dovanų deklaravimas

Ne darbdavys – Lietuvos vienetas, užsienio vienetas, veikiantis per nuolatinę buveinę Lietuvoje, nenuolatinis Lietuvos gyventojas, veikiantis per nuolatinę bazę Lietuvoje, išmokėtus prizus, dovanas, laimėjimus (išskyrus azartinių lošimų ir loterijų laimėjimus), priskirtus apmokestinamosioms A klasės pajamoms, deklaruoja:

- **išmokėtus nuolatiniam Lietuvos gyventojams** – mėnesinėje FR0572 formoje ir FR0572A priede;
- **išmokėtus nenuolatiniam Lietuvos gyventojams** – metinėje FR0573 formoje bei FR0573U priede.

Azartinių lošimų ir loterijų laimėjimų deklaravimas

Lietuvos vienetas, užsienio vienetas, veikiantis per nuolatinę buveinę Lietuvoje, ir nenuolatinis Lietuvos gyventojas, veikiantis per nuolatinę bazę Lietuvoje, išmokėtus B klasės pajamoms priskiriamus azartinių lošimų ir loterijų laimėjimus (pinigais ir natūra, nuolatiniams ir nenuolatiniams gyventojams) privalo deklaruoti:

- FR0471 formoje (FR0471U lape nenuolatiniams);
- nurodomi duomenys apie vienkartinės azartinių lošimų ir loterijų laimėjimų išmokas didesnes kaip 3 500 Lt.

Gyventojo pareiga deklaruoti gautus prizus, laimėjimus, dovanas

Nuolatinis Lietuvos gyventojas **privalo** pateikti metinę pajamų deklaraciją (GPM308 forma) vien dėl prizų, laimėjimų ar dovanų gavimo, jeigu:

- apmokestinamosioms pajamoms priskirti prizai ir laimėjimai yra gauti iš nuolatinio Lietuvos gyventojo, iš užsienio vieneto, veikiančio ne per nuolatinę buveinę Lietuvoje, iš nenuolatinio Lietuvos gyventojo, veikiančio ne per nuolatinę bazę Lietuvoje;
- yra gauti azartinių lošimų laimėjimai (nesvarbu, kokio dydžio ir iš kokio šaltinio jie gauti);
- yra gauti neapmokestinamosioms pajamoms priskiriami loterijų laimėjimai, kurių suma (vertė) per mokestinį laikotarpį yra didesnė už 3 500 Lt (nesvarbu, iš kokio šaltinio jie gauti);

Gyventojo pareiga deklaruoti gautus prizus, laimėjimus, dovanas

- dovanas, gautas iš sutuoktinių, vaikų, įvaikių, tėvų, įtėvių, senelių, brolių, seserų, vaikaičių, jeigu tokių pajamų suma per kalendorinius metus yra didesnė kaip 10 000 litų;
- dovanas, gautas iš kitų gyventojų (ne iš sutuoktinių, vaikų, įvaikių, tėvų, įtėvių, senelių, brolių, seserų, vaikaičių), jeigu per kalendorinius metus gautų dovanų suma yra didesnė kaip 8 000 Lt;
- dovanas (bet kokio dydžio), gautas iš kitų gyventojų, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėje teritorijoje.

Registracijos į VMI seminarus būdai:

Registracija:

- **elektroniniu būdu** VMI svetainės www.vmi.lt skyrelyje Naujienos – Seminarai (<http://www.vmi.lt/lt/?itemId=20324>), arba
- **telefonu 1882** (skambinant iš užsienio tel. +370 5 255 3190, kitų fiksuotojo ryšio operatorių tinklų abonentams – 8 700 55 882).

Registracijos atšaukimas:

- **telefonu 1882** (skambinant iš užsienio tel. +370 5 255 3190, kitų fiksuotojo ryšio operatorių tinklų abonentams – 8 700 55 882), arba
- **elektroniniu būdu**, užpildant formą, esančią VMI svetainės skyrelyje El. paslaugos – Elektroniniai paklausimai (<http://www.vmi.lt/lt/?itemId=10215373>), skiltyje „Klausimas“, nurodant, kuriame seminare atsisakoma dalyvauti.

Valstybinė mokesčių inspekcija primena, kad:

Savarankiškai aktualią informaciją mokesčių klausimais, paaiškinimus ir komentarus galite rasti adresu <http://mic.vmi.lt>.

Greičiausiai informatyvius atsakymus visais mokesčių klausimais gausite paskambinę **telefonu 1882.**

Telefonu suteikta konsultacija yra lygiavertė rašytinei, nes pokalbiai yra įrašomi bei saugomi 5 metus.

Dėkojame už dėmesį